РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 22-го вересня 1917. Ч. 112. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 22, 1917. No. 112.

ПРОГРАМА

XIV. ГОЛОВНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

КОТРА МАЄ ВІДБУТИ СЯ

почавши від дня 22. жовтня 1917

В HARRISBURG BOARD OF TRADE HALL, HARRISBURG, PA.

В понеділок 22-го жовтня 1917 р., о годині 8-ій рано відправить ся торжественна Служба Божа, а відтак панахида за померших членів У. Н. Союза в кат. катедрі під числом 208 W. State St. (напроти капітолу).

На богослужене обовязані явити ся всі Головні Урядники У. Н. Союза і всі Вп. Делеґати і Делеґатки.

Точно о годині 1-шій пополудни всі Головні Урядники і всі Вп. Делеґати і Делеґатки мають явити ся у висше згаданій конвенційній галї, де розпічнуть ся конвенційні наради після слідуючого порядку:

1. Отворене Конвенції Головним Предсїдателем У. Н. Союза.
2. Справоздане Верифікаційного Комітету.
3. Головний Предсїдатель покличе зпоміж делеґатів Предсїдателя і двох заступників для веденя Конвенції.
4. Покликаний Предсїдатель Конвенції покличе зпоміж делеґатів двох Секретарів для точного веденя протоколу конвенційних нарад.
5. Вибір отсих Комісій:
   а) Комісії Просьб і Скарг з пятьох членів;
   б) Комісії Виборчої з 5-ох членів до переведеня виборів Головного Уряду У. Н. Союза;
   в) Комісії Пресової з 3-ох членів для інформованя місцевих часописий про справи орґанізації і про її цїли.
6. Справоздана Головних Урядників У. Н. Союза:
   а) Справоздане Головного Предсїдателя У. Н. Союза:
   б) „ Головного Містопредсїдателя У. Н. Союза;
   в) „ Головної Містопредсїдательки У. Н. Союза;
   г) „ Головного Рекордового Секретаря У. Н. Союза;
   ґ) „ Головного Фінансового Секретаря У. Н. Союза;
   д) „ Головного Касіера У. Н. Союза;
   е) „ Завідателя „Свободи";
   є) „ Редактора „Свободи";
   ж) „ Головної Контрольної Комісії;
   з) „ Просьвітної Комісії.
7. Справоздане Шконтруючої Комісії.
8. Дискусії над повисше згаданими справозданями.
9. Вибір Головного Уряду У. Н. Союза.
10. Вибір Просьвітної Комісії.
11. Зазначене висоти бондів і платні Головних Урядників У. Н. Союза.
12. Справоздане Статутової Комісії, дискусія і ухвали.
13. Справоздане Комісії Просьб і Скарг, дискусія і ухвали.
14. Внесеня і ухвали для добра орґанізації і дискусія над її орґаном.
15. Назначене місця на слідуючу конвенцію У. Н. Союза.
16. Справоздане членів У. Н. Ради і дискусія над тим справозданем.
17. Замкнене Конвенції.

Від Головного Уряду У. Н. Союза в Америці:

Дано в Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 6-го вересня 1917 р.

Д. КАПІТУЛА, Головний Предсїдатель У. Н. Союза;
М. УГОРЧАК, Головн. Рекордовий Секретар У. Н. Союза;
С. ЯДЛОВСЬКИЙ, Головн. Фінанс. Секретар У. Н. Союза;
А. ШАРШОНЬ, Головний Касіер У. Н. Союза.
А. САВКА, Завідатель „Свободи".

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА ЖЕРТВИ ВІЙНИ!

Нехай не буде між нами ніодного, який, співчуваючи з недолею наших братів в ріднім краю, не поспішив би з підмогою на нещасні жертви війни.

Жертвуймо всі! Жертвуймо по можности як найбільше!

Всі виказ жертводавців і гроші треба посилати на адресу: Rev. E. Sydoriak, 42 Van Buren St., Passaic, N. J. Чеки і моні-ордери треба виписувати так: „Ukrainian Alliance of America".

Українська Рада в Америці.

МОСКОВСЬКА РАДА ЖАДАЄ, ЩОБИ УКРАЇНА І ФІНЛЯНДІЯ САМІ РІШАЛИ ПРО СВОЮ ДОЛЮ.

Терещенко іменований заступником президента кабінету.

ҐЕН. КОРНІЛОВ БУДЕ ПОСТАВЛЕНИЙ ПЕРЕД ВОЄННИЙ СУД НА БОЄВІМ ФРОНТІ.

Рада робітничих і салдатських депутатів у Москві жадає, щоби всї російські народи рішали самі про свою долю.

ПЕТРОҐРАД, 19. вересня. — **На останнім повнім засїданю ради роб. і салд. депутатів в Москві ухвалено, щоби всїм народам, мешкаючим в межах російської держави, А ПЕРЕДІВСЇМ УКРАЇНЇ І ФІНЛЯНДІЇ, полишено повне право самим рішати про свою долю.**

Члени екзекутиви в петроґрадській раді уступили.

ПЕТРОҐРАД, 19. вересня. — З приводу ухваленя крайно радикальної програми на останнім повнім засїданю ради, в якій большевики зажадали, щоби рада переймила на себе всю власть правительства, **всї члени головного екзекутивного комітету ради уступили.**

Між найвизначнїйшими провідниками, які зголосили своє уступлене, находять ся: **Чхеідзе**, президент ради; **Аннізмов і Ґоц**, заст. президента; **Скобелев, Церетелї, Чернов** і инші.

„Большевики" мають в Петроґрадї і Москві значну перевагу.

ПЕТРОҐРАД, 20. вересня. — **Щораз більше змагаючий ся вплив „большевиків" (крайних соціялїстів) в радї робітничих і салдатських депутатів в Петроґрадї і Москві, як також їх наскрізь радикальна програма (між иншим жадане виключити від участи в правительстві всяких представників маючих кляс) викликали нове занепокоєнє.**

Наслїдком тих нездорових відносин є резиґнація екзекутивного комітету петроґрадської ради. Безпосередною причиною його уступленя було ухвалене резолюції, **щоби рада заняла крайно соціялїстичне становище.** Уступивші члени екзекутиви не втратили ще однак зовсїм надії на поправу відносин і при нових виборах, які відбудуть ся на найблизшім засїданю, будуть знова кандидувати.

Побіда „большевиків" у Москві.

На вчерашнїм засїданю ради роб. і салд. депутатів у Москві принято рівнож крайно радикальну програму, яка вповнї годить ся з програмою ради петроґрадської. **Сю радикальну програму принято 355 голосами проти 252.** Принято також ухвалу, щоби зажадати від правительства усуненя Кішкіна з уряду державного комісаря з тої причини, що він належить до партії кадетів.

Скобелев і Авксентієв правдоподібно цофнуть свої резиґнації.

Члени екзекутиви петроґрадської ради зложили заяву, що вони не годять ся з програмою ухваленою радою та що вони не беруть на себе відповідальности за становище ради.

Панує тут переконанє, що Авксентієв (соц. революц.) **і Скобелев** (соц. дем.) **правдоподібно цофнуть свої резиґнації.**

Важнїйші ухвали московської ради.

ПЕТРОҐРАД, 20. вересня. — Програма, ухвалена на засїданю московської ради роб. і салд. депутатів, містить отсї головнїйші жаданя:

внесене приватної земельної власности без відшкодованя;

удержавлене головних галузий промислу;

контроля робітників в промислї;

візване всїх воюючих держав до загального демократичного мира.

Про принятє подібних програм місцевими радами доносять з богато місцевостий.

На конґресі прийде до боротьби між радикальними і умірковаными соціялїстами.

ПЕТРОҐРАД, 20. вересня. — Петроґрадська рада роб. і салд. депутатів займаеть ся тепер приготованем до конґресу. **На конґресі прийде до боротьби між радикальними і умірковаными революційними елементами.**

До всїх представників селян, робітників і жовнїрів вислано запрошене на конґрес, підчас коли представники маючих кляс і члени думи мають бути від співучасти в конґресі виключені. Числять, що **на 800 учасників в конґресі буде 200 з центральної ради роб. і салд. депутатів.** До співучасти в конґресі взиваєть ся під кличем: „орґанізація сильної революційної власти".

„Большевики" надіють ся, що здобудуть на конґресі перевагу.

ПЕТРОҐРАД, 20. вересня. — Деякі тутешні часописи заповідають, що большевики, здобувши перевагу в радах роб. і салд. депутатів, **приведуть до крізи на всеросійськім конґресі,** який в неділю має відбути ся в Петроґрадї. Прихильники Керенського в радах тратять щораз більше вплив. Керенський ділає нинї майже під натиском большевиків. Серед таких відносин Керенський був приневолений рішити ся виголосити на конґресі вступну промову.

Большевики надіють ся, що на всеросійськім демократичнім конґресі вони здобудуть дуже значну перевагу.

В Харкові і инших містах місцеві ради захопили у свої руки власть.

ПЕТРОҐРАД, 20. вересня. — **З Харкова і з многих инших міст доносять, що місцеві ради захопили адміністраційну власть у свої руки.**

Кадети усувають ся від конґресу.

ПЕТРОҐРАД, 20. вересня. — **Центральний комітет партії кадетів (конституційних демократів) заявив ся проти скликуваня демократичного конґресу в Петроґрадї і заборонив членам своєї партії співучасть в нарадах конґресу.**

Терещенко заступником президента кабінету.

ПЕТРОҐРАД, 20. вересня. — **Міністер для заграничних справ, Терещенко, зістав іменований рівночасно заступником президента кабінету.**

„Нехай жиє демократична република".

ОДЕСА, 20. вересня. — Під покровом місцевої ради роб. і салд. депутатів відбули ся тут великі демонстрації на улицях міста в честь републики. Жовнїри і робітники, які брали участь в походї, несли прапори з написями: „Нехай жиє провізоричне правительство!", „Проч з Корніловом!", **„Нехай жиє демократична република!"**

(Продовжене на стор. 5-ій).

У ФРАНЦІЇ:

Анґлійські війска розпочали новий наступ. — 2.000 полонених.

ЛОНДОН, 20. вересня. — Анґлійський ґенеральний штаб доносить, що анґлійські війска по довшім бомбардованю розпочали новий наступ коло Іпру (у Фляндрії). В перших годинах наступу осягнено свою цїль, здобуваючи перші позиції німецької боєвої лінії. **Дотепер полонено поверх 2.000 Німців.**

Американські війска ще перед Різдвом будуть на боєвім фронтї.

ПАРИЖ, 20. вересня. — Американські війска є вже на стільки вправлені у воєнній штуці, що можна кождої хвилї йти на боєвий фронт.

Є загальне переконанє, що **американські війска ще перед Різдвом відійдуть на боєвий фронт.** В котрім місци боєвої лінії будуть призначені становища для американських війск, позістає в глибокій тайнї ґенерального штабу.

В АНҐЛІЇ:

Анґлія втратила в останнім тижни 29 кораблїв.

ЛОНДОН, 19. вересня. — Анґлійська адміраліція доносить, що в **протягу останного тижня впало жертвою підводних лодок і мін 29 анґлійських кораблїв.** Між тими було лише 8 кораблїв повисше 1.600 тон, 20 понизше 1.600 тон і один корабель рибацький.

Анґлія потребує 10 міліонів тон поживи з Америки в протягу слідуючих 12 місяців.

ЛОНДОН, 20. вересня. — Після обчисленя головного бюра поживи Анґлія буде приневолена на виживлене цивільного населеня і армії спровадити зі Злучених Держав і Канади в протягу найблизших 12 місяців **10 міліонів тон средств поживи.**

Бюро поживи взиває населенє до як найбільшої ощадности в поживі.

Мирові переговори.

Німеччина вислала вже відповідь на ноту папи.

БЕРЛІН, 20. вересня. — **З урядового жерела доносять, що німецьке правительство передало нинї відповідь на мирові предложеня папи на руки папського посла в Монахії (в Баварії).**

Зміст відповіди буде оголошений в суботу.

Папа приготовляе другу мирову ноту.

РИМ, 20. вересня. — **З достовірного жерела доносять, що папа приготовляе другу мирову ноту до воюючих держав.**

В сїй нотї будуть подані вже подрібно услівя мира, зіставлені на підставі домагань обох воюючих сторін.

Палата послів в Арґентинї проти війни з Німеччиною.

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина), 20. вересня. — В палатї послів не вдало ся ще й доси осягнути певности, чи резолюція сенату в справі виповідженя війни Німеччинї буде принята.

Двайцять радикальних послів з президентом на чолї заявили, що ужиють всїх сил проти зірваня зносин і проти війни з Німеччиною.

Однак надіють ся, що опозиція радикальних послів буде зломана і резолюція в справі війни перейде.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ПРОТОКОЛ

і засіданя Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союза,

котре відбуло ся 4., 5. і 6. вересня 1917 р. в домі У. Н. Союза в Джерзи Сіти Н. Дж.

—o—

Засідане отворив головний предсідатель Д. Капітула, згідно з приписами статута організації. На засіданю були присутні пп.: Д. Капітула, М. Угорчак, С. Ядловський, А. Шаршонь і А. Савка.

По формальнім отвореню засіданя приступлено до порядку денного.

Наперед приступлено до перегляненя і одобреня присланих до головної канцелярії У. Н. Союза повновластий делеґатів і їх заступників на звичайну XIV. головну конвенцію У. Н. Союза, котра має відбути ся в жовтни 1917 р. в Гарісбурґ, Па.

По точнім переглянено і провірено повновластий слідуючі делеґати і їх заступники зістали одобрені:

Число відділу	Скількість голосів	Імя і назвиско делеґата	Імя і назвиско заст. делеґата
1.	2	Василь Савіцький	Михайло Янкович
2.	1	о. Дмитро Хомяк	Іван Голда
3.	1	Теодор Голубець	Михайло Голубець
4.	1	*Константин Кирчів делеґат від. 70.	нема заступника
6.	1	Теодор Наливайко	Ілія Головчак
7.	1	Іван Когут стар.	Петро Пухир
10.	1	Михайло Мельник	Дмитро Сидоряк
12.	1	Александер Трембач	нема заступника
14.	1	Мафтей Ставчанський	Юрко Дупей
16.	1	Йосиф Цаповський	Андрей Кашинський
17.	1	Стефан Нановський	Теод. Волошновський
18.	1	Николай Смий	Андрей Бомба
22.	1	Іван Коптюх	Михайло Баглай
23.	1	Василь Калина	Ілько Гупало
25.	1	о. Валентин Балог	Богдан Дуткевич
26.	1	Йосиф Равлюк	Василь Піпа
27.	1	Николай Франчук	Михайло Січевський
28.	1	Іван Криба	Іван Грушевський
29.	1	Василь Федак	Тимко Ґулик
33.	1	*Стефан Коцоловський делеґат від. 165.	Катерина Добжанська
35.	1	Іван Пеленський	Йосиф Пеленський
36.	1	*Михаїл Рудий делеґат від 217.	Василь Луцишин заст. делеґата від. 217
37.	1	*Софрон Колодій делеґат від. 234	нема заступника
38.	1	Емілїян Саварин	Лука Тиханич
39.	1	Андрей Варян	Іван Фецич
44.	1	Стефан Кудрик	Григорій Михалїцький
45.	1	Осип Лївач	Михайло Рибак
46.	1	Стефан Матчак	Михайло Туранський
48.	1	Йосиф Катулька	Андрей Куземка
49.	1	Василь Буртник	Дмитро Николяк
53.	1	Василь Онишків	Павло Шпікула
58.	1	Василь Лисогір	Демян Матвіїв
59.	1	Іван Бойко	Володимир Гнатюк
61.	1	Михайло Кінаш	Теодор Королевят
62.	1	*Осип Лївач делеґат від. 45.	Михайло Рибак заст. делеґата від. 45
63.	2	Філярет Дзуґан	Николай Теплий
65.	1	Конст. Лопушанський	Михайло Сухорський
66.	1	Іван Лазорчик	Іван Буґера
67.	1	Михайло Дурдела	Александер Мерещак
68.	1	*Григорій Кривовяз делеґат від. 221.	нема заступника
69.	1	Андрій Корпан	Павло Гаврис
70.	1	Константин Кирчів	Стефан Костїв
70.	1	Антін Онисик	Михайло Сидор (ст.)
71.	1	*Сем. Конотопський делеґат від. 365.	нема заступника
[illegible]	1	*Іван Мартинець делеґат від. 233.	Григорій Семенович заст. делеґата від. 233
[illegible]4.	1	*Василь Брутник делеґат від. 49.	Дмитро Николяк заст. делеґата від. 49.
76.	1	Олекса Витяз	Павло Романишин
78.	1	Михайло Борух	Йосиф Вайда
79.	1	Іван Ґаврик	Іван Сквір делеґат від. 186
81.	1	Волод. Смульський	Теодор Валеґа
83.	1	Роман Караїм	Михайло Ґельнер
85.	1	Михайло Мардиняк	Іван Когут делеґат від. 7
86.	1	Теод. Лабовський	Іван Савчак
87.	1	Николай Чехович	Лукач Курило
90.	1	Семен Ковалишин	Іван Чепа
91.	1	Михайло Олійник	Юрій Вознїчак
92.	1	*Йосиф Котик делеґат від. 278.	Семен Гавришків заст. делеґата від. 278
93.	1	Александер Коваль	Петро Тітик
94.	1	*Николай Романів делеґат від. 292.	нема заступника
95.	1	Николай Ґіль	Олекса Крупський
97.	1	*Николай Кучмій делеґат від. 316.	Михайло Яцула заст. делеґата від. 316
98.	1	Андрей Дищель	Петро Онисяк
99.	1	Петро Герман	Ігнатій Музика
100.	1	др. Вол. Сїменович делеґат від. 106.	нема заступника
102.	1	Константин Стадник	Іван Галущак
104.	2	Іван Козак	Іван Стек
105.	1	Роман Слободзян	Бронислав Рудик
106.	1	др. Вол. Сїменович	Микита Гурей
112.	1	*Константин Стадник делеґат від. 102.	нема заступника
113.	1	*Василь Савіцкий делеґат від. 1.	Михайло Янкович заст. делеґата від. 1.
117.	1	Людвік Кшивінський	Петро Зюбрицький
123.	1	*Стефан Калакука делеґат від. 229.	нема заступника
124.	1	Дмитро Бала	Теодор Кавяій
125.	1	Катерина Турчановська	нема заступника
127.	1	Дмитро Жук	Андрей Ґрех
132.	1	Дмитро Сова	Василь Кочкодан
133.	2	Волод. Сидорович.	Мих. Яблонський
136.	1	Андрей Брандибура	Андрей Слабик
137.	1	Мирон Загоройко	Микола Підгайний
138.	1	Андрей Рудакевич	Семко Конїкевич
142.	1	Юрій Шевчук	нема заступника
147.	1	Олекса Трач	нема заступника
147.	1	Захарій Гуцайлюк	нема заступника
151.	1	*Захарій Гуцайлюк делеґат від 147.	Олекса Трач делеґат від. 147
155.	2	Пилип Щуцкий	Михайло Чумер
160.	1	Іван Париляк	Яків Притика
162.	1	Вас. Ґоржейовський	Михайло Гнатів
165.	1	Стеф. Коцоловський	Михайло Ґбур
168.	2	Григорій Ґиба	Михайло Данків
170.	1	Стефан Милянович	Стефан Мушинський
170.	1	Евстахій Сойка	Йосиф Сїлецький
179.	1	Мих. Петровський.	Іван Заслоцький
181.	1	Стефан Шевчук	Николай Шевчук
186.	1	Іван Шквір	Іван Когут делеґат від. 7.
195.	1	Андрей Астряб	Петро Бігуняк
198.	1	Николай Ковалець	Франко Бернад
202.	1	*Емілїян Саварин делеґат від. 38.	Лука Теханич заст. делеґата від. 38
203.	1	Павло Приступа	Олекса Ґвязда
205.	1	о. Ден. Кульматицький делеґат від 369.	Яків Грабар заст. делеґата від. 369
206.	1	Михайло Чагарин	Йосиф Липський
209.	1	Йосиф Ґінда	Йосиф Войнаровський
210.	1	*Андрей Корпан делеґат від. 69.	нема заступника
213.	1	Стефан Бойко	Антін Струк
215.	1	*Андрей Корпан делеґат від. 69.	нема заступника
217.	2	Михайло Рудий	Василь Луцишин
218.	1	Михайло Ткачишин	Йосиф Зилановський
221.	2	Григорій Кривовяз	нема заступника
223.	1	Іван Ковалкевич	Іван Малищак
229.	1	Стефан Калакука	Михайло Юґас
230.	1	Николай Павлишин	Іван Баґан
223.	1	Іван Мартинець	Григорій Семенович
234.	1	Софрон Колодій	нема заступника
237.	1	Данийл Яворський	Григорій Панько
239.	1	Стеф. Вільчинський	Іван Хмелик
241.	1	Омелян Рекрут	нема заступника
243.	1	*Омелян Рекрут делеґат від. 241.	нема заступника
245.	1	Василь Гасій	Матвій Скоропад
246.	1	*Александер Коваль делеґат від. 93.	нема заступника
247.	1	Теодор Яворський	Михайло Біян
248.	1	Михайло Перець	Йосиф Брінґілевич
251.	1	*Василь Волянський делеґат від. 336.	Іван Клим заст. делеґата від 336
254.	1	Стефан Ґонтарський	Іван Шибелюк
258.	1	*Стеф. Ґонтарський делеґат від. 254.	Іван Шибелюк заст. делеґата від. 254
259.	1	Теодор Яремцьо	Петро Щербатий
261.	1	Анна Дорунда	Зузанна Жаткович
262.	1	*Михаїл Мельник делеґат від. 10.	нема заступника
270.	1	*Стефан Милянович делеґат від. 170.	нема заступника
273.	1	Тома Пиндус	Теодор Шиляк
274.	1	*Стеф. Нановський делеґат від. 17.	Теод. Волошиновський
276.	1	Теодор Судя	нема заступника
278.	1	Йосиф Котик	Семен Гавришків
282.	1	Стеф. Соколовський	Олекса Надяк
288.	1	Йосиф Пастернак	Захарій Гуцайлюк делеґат від. 147
290.	1	*Яків Семенків делеґат від. 320.	Йосиф Дурдела заст. делеґата від. 320
291.	1	*Василь Калина делеґат від. 23.	Ілько Гупало заст. делеґата від. 23.
292.	1	Николай Романів	нема заступника
293.	1	Володимир Яськевич	Григорій Литвин
295.	1	Якуб Цмайло Кульчицький	Тома Білявський
296.	1	Григорій Волошинович	нема заступника
301.	1	Кирило Січевський	Йосиф Доманчук
315.	1	*Стефан Гладкий делеґат від. 334.	нема заступника
316.	2	Николай Кучмій	Михайло Яцула
318.	1	Мелянія Кравчишин	Меленя Михалїцька
320.	1	Яків Семенків	Йосиф Дурдела
321.	1	Іван Федак	Николай Фляґа
324.	1	Григорій Григорчук	Григорій Ґонта
330.	1	Ілія Конїкевич	Евстахій Швайковський
334.	1	Стефан Гладкий,	нема заступника
336.	1	Василь Волянський	Іван Клим
338.	1	Франко Янковський	Іван Ядчишин
339.	1	Іван Жмутин	Іван Сорока
341.	1	Стефан Морозович	Семен Ломиш
347.	1	Григорій Пипюк	Теод. Пташинський
349.	1	*Іван Когут делеґат від. 7.	нема заступника
350.	1	Іван Каштанюк	Василь Бреян
351.	1	*Дмитро Жук делеґат від. 127.	Андрей Ґрех заст. делеґата від. 127
355.	1	Іван Кульч. Колодчак	Максим Боднар
357.	1	Андрей Возний	Михайло Клапко
363.	1	Іван Базїв	Гавр. Підскальний
364.	1	*Антін Онисик делеґат від. 70.	Михайло Сидор (ст.) заст. делеґата від. 70
365.	1	Семен Конотопський	Гнат Ґевко
367.	1	Василь Дуда	Дмитро Федоришин
369.	1	о. Ден. Кульматицький	Яків Грабар
370.	1	Стефан Костїв	Петро Воляник
371.	1	Іван Тарновський	Григорій Бойкевич
379.	1	Теодор Кухар	Михайло Клим
384.	1	Стефан Маркусь	Андрей Тварук
388.	1	Іван Білїнський Мількович.	Павло Шуриґайло
391.	1	*Константин Кирчів делеґат від. 70.	нема заступника
396.	1	Ілія Смободзянек	Андрей Федьків
400.	1	Дмитро Кархут	Михайло Пахолок

*) Відділи означені звіздками не висилають делеґатів. Своє заступництво вони передали делеґатам инших відділів У. Н. Союза.

Згідно з вимогами § 13 статута У. Н. Союза, делеґат 42 відділу, п. Василь Микитин, і його заступник, п. Дмитро Смеркло, зістали уневажнені. Причина: оба були урядниками других добродійних товариств в часї скликаня конвенції.

Згідно з вимогами § 13 статута У. Н. Союза делеґатка 125 відділу, п. Емілїя Струтинська, зістала уневажнена, а на її місце зістала одобрена заступниця делеґатки, п. Катерина Турчиновська. Причина: делеґатка є урядничкою другого добродійного товариства.

Згідно з вимогами § 11 статута У. Н. Союза делеґат 146 відділу, п. Теодор Західний, і його заступник, п. Семен Борейко, зістали уневажнені. Причина: відділ суспендований за неплачене місячних вкладок.

На поставлене і поперте внесене згідно з § 26 статута У. Н. Союза слідуюча програма конвенції зістала одноголосно ухвалена:

В понеділок 22-го жовтня 1917 р., о годині 8-ій рано відправить ся торжественна Служба Божа, а відтак панахида за померших членів У. Н. Союза в кат. катедрі під числом 208 Вест Стейт стр. (напроти капітолу). На богослужене обовязані явити ся всі Головні Урядники У. Н. Союза і всі Вп. Делеґати і Делеґатки. Точно о годині 1-шій пополудни всі Головні Урядники і всі Вп. Делеґати і Делеґатки мають явити ся в конвенційній галї, де розпічнуть ся конвенційні наради після слідуючого порядку: 1. Отворене Конвенції Головним Предсідателем Українського Народ. Союза. 2. Справоздане Верифікаційного Комітету. 3. Головний Предсідатель покличе зпоміж делеґатів предсідателя і двох заступників для веденя Конвенції. 4. Покликаний Предсідатель Конвенції покличе зпоміж делеґатів двох Секретарів для точного веденя протоколу конвенційних нарад. 5. Вибір отсих Комісій: а) Комісії Просьб і Скарг з пятьох членів; б) Комісії Виборчої з 5-ох членів до переведеня виборів Головного Уряду У. Н. Союза; в) Комісії Пресової з 3-ох членів для інформованя місцевих часописий про справи організації і про її цїли. 6. Справозданя Головних Урядників У. Н. Союза: а) Справоздане Головного Предсідателя У. Н. Союза; б) Справоздане Містопредсідателя У. Н. Союза; в) Справоздане Головної Містопредсідательки У. Н. Союза; г) Справоздане Головного Рекордового Секретаря У. Н. Союза; ґ) Справоздане Головного Фінансового Секретаря У. Н. Союза; Справоздане Головного Касієра У. Н. Союза; Справоздане Завідателя „Свободи"; Справоздане Редактора „Свободи"; Спарвоздане Головної Контрольної Комісії; з) Справоздане Просьвітної Комісії. 7. Справоздане Шконтруючої Комісії. 8. Дискусії над повисше згаданими справозданями. 9. Вибір Головного Уряду У. Н. Союза. 10. Вибір Просьвітної Комісії. 11. Зазначене висоти бондів і платнї Головних Урядників У. Н. Союза. 12. Справоздане Статутової Комісії, дискусія і ухвали. 13. Справоздане Комісії Просьб і Скарг, дискусія і ухвали. 14. Внесеня і ухвали для добра організації і дискусія над її органом. 15. Назначене місця на слідуючу конвенцію У. Н. Союза. 16. Справоздане членів У. Н. Ради і дискусія над тим справозданем. 17. Замкнене Конвенції.

На поставлене і поперте внесене згідно з § 27 статута У. Н. Союза ухвалено одноголосно іменувати до статутової комісії слідуючих делеґатів: Зі стейту Пенсильвенія — п. Роман Слободзян, делеґат 105 відділу; зі стейту Ню Йорк — п. Іван Мартинець, делеґат 233 відділу; зі стейту Род Айленд — п. Омелян Рекрут, делеґат 241 відділу; член головного екзекутивного комітету, п. Семен Ядловський, головний фінансовий секретар У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесене згідно з § 28 статута У. Н. Союза одноголосно ухвалено іменувати до верифікаційної комісії слідуючих делеґатів: Зі стейту Ню Джерзи — п. Филип Щуцький, делеґат 155 відділу; зі стейту Пенсильвенія — п. Осип Лївач, делеґат 45 відділу; зі стейту Огайо — п. Константин Стадник, делеґат 102 відділу; зі стейту Ню Йорк — п. Михайло Рудий, делеґат 217 відділу; зі стейту Мішиґен — п. Николай Романів, делеґат 292 відділу.

На поставлене і поперте внесене згідно з § 29 статута У. Н. Союза одноголосно ухвалено іменувати до шконтруючої комісії слідуючих делеґатів: зі стейту Ню Джерзи — п. Константин Лопушанський, делеґат 65 відділу; зі стейту Пенсильвенія — п. Олекса Трач, делеґат 147 відділу; зі стейту Іллінойс — п. Григорій Кривовяз, делеґат 221 відділу; зі стейту Мізурі — п. Михайло Петрівський, делеґат 179 відділу; зі стейту Коннектікут — п. Іван Каштанюк, делеґат 350 відділу.

На поставлене і поперте внесене одноголосно ухвалено іменувати комітет зпоміж делеґатів з 5-тьох членів, котрих обовязком буде давати потрібні вказівки приїзджаючим делеґатам до Ґарісбурґ, Па. До того комітету зістали іменовані слідуючі делеґати: п. Йосиф Котик, делеґат 278 відділу; п. Стефан Костїв, делеґат 370 відділу; п. Никола Франчук, делеґат 27 відділу; п. Олекса Витяз, делеґат 76 відділу і п. Франко Янковський, делеґат 338 відділу.

З огляду на се, що комісіям: статутовій, шконтруючій і верифікаційній є практичнійше відбувати свої засіданя в домі У. Н. Союза, з тої причини, що потрібні річи для дотичних комісій находять ся в канцелярії, на поставлене і поперте внесене одноголосно ухвалено скликати висше згадані комісії в приписанім часї до дому У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесене одноголосно ухвалено скликати засідане комісії статутової і шконтруючої на день 15. жовтня 1917 р., а комісію верифікаційну на день 19. жовтня 1917 р.

По вичерпаню порядку денного гол. предс. Д. Капітула замкнув засідане.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 6. вересня 1917 р.

Мих. Угорчак, гол. рек. секр.

ПОКЛИК

ДО ПП. ДЕЛЕҐАТІВ, ВИБРАНИХ НА XIV. ГОЛОВНУ КОНВЕНЦІЮ, І ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

—o—

Головний екзекутивний комітет У. Н. Союза на своїм засіданю дня 6. с. м., згідно зі статутом орґанізації § 27, назначив низше підписаних до комісії статутової. Згідно з § 33 статута У. Н. Союза, обовязком сеї комісії є переглянути статут У. Н. Союза, приготовити поправки або доповненя до статута, які ся комісія буде уважати за потрібні, і предложити їх зі своїми увагами конвенції до порішеня.

Щоб ся комісія могла як слїд виконати вложений на неї обовязок, низше підписані члени комісії уважали за відповідне видати отсей поклик до пп. Делеґатів і Членів У. Н. Союза, з просьбою, щоби кождий делеґат, або член, котрий має якінебудь проєкти, поправки, чи зміни до статута нашої орґанізації, прислав їх на руки низше підписаної комісії.

Дотичні проєкти можна присилати на руки котрогонебудь члена комісії до дня 13. жовтня с. р.

КОМІСІЯ СТАТУТОВА:

Омелян Рекрут, 18 Bischop St., Providence, R. I.
Роман Слободзян, 813 N. 8th St., Philadelphia, Pa.
Іван Мартинець, 186 E. 2nd St., New York, N. Y.
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

25.

Прошу пп. Делеґатів взяти під розвагу отсї мої проєкти:

1. Остання конвенція У. Н. Союза дуже покривдила своїх старих членів. Се треба би в якийсь спосіб направити, бо старі члени досить напрацювали ся і наплатили ся на нашу орґанізацію. Старого навіть в орґанізації повинно ся трошки пошанувати, а не накладати йому на плечі ще більший тягар, ніж він носив на своїх плечах замолоду.

2. Братська каса не може і не повинна видавати своїх гроший за тих членів, котрі не платять своїх належитостий до головної каси У. Н. Союза. Братські каси як мають які центи, то на підмогу своїх хорих членів, а не для тих, що занедбують свої обовязки супроти орґанізації. Як котрий член не заплатить своїі вкладки до У. Н. Союза, то нехай Союз з ним рахуєть ся, а не каса підвладного відділу. Так як тепер річи стоять, то братські каси не мають перед собою ніякої будучности, бо з порожного і сам Соломон не налиє...

Андрій Бончак,
член 78 відділу У. Н. Союза.

26.

Панове Делеґати і всі відділи У. Н. Союза! Хоч прикро, але таки правду треба сказати, що ми замало інтересуємо ся так важною справою, бо час короткий, конвенція надходить, а взявши до рук „Свободу" і переглянувши її сторінки, зауважуємо, що мале число відділів, чи там одиниць, інтересує ть ся так важною справою.

Правда, декотрі відділи красно тим заінтересували ся, за що їм честь і похвала, як на примір конвенційні проєкти в числї 109 (проєкт 18 і 19) заслугують на увагу. Прошу Вас, Панове Делеґати, зверніть увагу на сї проєкти, бо видко, що тим людям лежить на серци добро місцевих відділів і Українського Народного Союза.

Я пропоную від себе, щоби конвенція відбувала ся що три роки, а кошти делеґатів щоби платила головна каса, а не місцеві відділи, бо ся система кривдить малі відділи, бо річ сама собою розуміє ть ся, що в малім відділї і каса не богата, або часами, вибачайте, і зовсїм пуста, раз — через ту непрактичну систему плаченя за суспендованих членів до каси У. Н. Союза; а друге — через випадки у відділї, що треба виплачувати хорим, тай місцева каса пуста. Аж тут приходить ся висилати делеґата на конвенцію. Та даруйте, бо нема як. Деякі подавали проєкти, щоби накладати на членів надзвичайний податок і в той спосіб покрити кошти делеґата. Се не є так легко зробити, як сказати, бо де є відділ, котрий числить 50, чи 75, чи 100 членів, то правда, що се легко далоб ся зробити, але як відділ числить на примір 25 чи 30 членів, тай ще той відділ складаєть ся зі всякої збиранини, то скажіть членам про щось подібного, а самі переконаєте ся...

А тепер щодо даваня повновласти делеґатови з иншого відділу. Часами далеко до сусїдного відділу, тай часом і в тім другім відділї не лїпші гаразди, тай і той відділ не є всилї вислати делеґата. А котрий відділ не вишле делеґата, то мусить мовчки згодити ся на те, що конвенція ухвалила, а по конвенції зі всїх сторін протести, невдоволенє і т. п. Отож прошу Вас, Панове Делеґати, старайте ся поправити те, що було зле, а зробіть так, щоби та конвенція задоволила всїх. Передівсїм змініть, щоби кошти подорожи платила головна каса, а не місцеві відділи.

А тепер щодо „Свободи". Прошу застановити ся над сею увагою. „Свобода" повинна виходити в більшім обємі, або як можливо, замінити її на денник, бо „Свобода" є переповнена платними оголошенями, а мало сьвітових відомостий подає, так, що нераз чоловік, хотячий черпати ширші відомости, є змушений передплачувати чужинецьку часопись, котра нераз ворожо відносить ся до нашої дорогої орґанізації, а нераз і клить собі з нашої народности. Отож прошу над сим застановити ся, а спосіб на се знайдеть ся.

Панове Делеґати! Прошу возьміть се під розвагу і подайте дещо від себе до „Свободи", най нарід видить, що ми жиємо житєм живих людий.

Член 56 відділу У. Н. Союза.

ПОДЯКА.

Братство св. Івана Хрестителя, відділ 56 У. Н. Союза, у Вілінґ, В. Ва., утратив одного члена, котрим є п. Олекса Завада. Сей чесний і всіми люблений товариш, котрий чимало потрудив ся при заложеню тутешного товариства, як і заразом при заснованю тутешної парохії, виїхав з Вілінґа до Мілвокі, Вісконзін. Отож ми, його товариші, через орґан нашої орґанізації складаємо йому сердечну подяку за його працю, яку він сповняв в нашім товаристві, будучи його урядником, бо свій уряд він виповняв уміло і щиро. Желаємо йому доброго поводженя на новім плейсї, щоби його Бог надїлив кріпким здоровлєм і многими лїтами, щоби міг працювати для добра нашого народу. Маємо надію, що він вскорі позискає довіре своїх нових товаришів, бо сей чоловік справдї заслугує на довіре.

Члени бр. св. Івана Хрестителя, відділ 56 У. Н. Союза.

ЗВІТ

зі засіданя Ширшого Комітету Української Ради в Америці

ЯКЕ ВІДБУЛО СЯ В НЮ ЙОРКУ ДНЯ 6. ВЕРЕСНЯ 1917 Р.

—o—

Засідане розпочало ся о год. 3-тій пополудни.

Присутні: о. В. Довгович, Дм. Капітула, о. Е. Сидоряк, К. Кирчів, Гр. Заячківський, А. Шаршонь, С. Ядловський, І. Боросевич, А. Савка, В. Гришко, о. В. Держирука, О. Стеткевич, А. Цурковський, М. Угорчак, Б. Дуткевич і о. І. Рубинович.

Голова товариства, о. Довгович, отворив засідане, подаючи короткий огляд праці екзекутивного комітету за протяг останнього пів року.

Опісля приступлено до справ, які стояли на деннім порядку.

Звіт з „Українського Дня".

Члени комісії економічної предложили точний звіт з приходів і розходів „Українського Дня".

Помимо того, що під сю пору пануючі відносини не дуже були сприяючі для справи збираня жертв, бо в деяких містах місцеві власти навіть заборонили збірку на улицях; помимо роздору, який старали ся засіяти серед наших земляків таки свої власні шкідники, то всеж таки успіх з „Українського Дня" був пересічно вдоволяючий, а в деяких місцевостях був навіть надсподівано успішний.

За покликом Української Ради основано загалом 175 місцевих комітетів. З них 155 комітетів надіслали вже свої звіти і зібрані гроші; 15 комітетів доси свого обовязку не сповнили, але між ними є кілька, які просили о довший реченець права збирати жертви на сю ціль, хотячи заокруглити збірку до більшої квоти; 5 комітетів не війшло в житє, будьто з причини, що не одержали від місцевих властий дозволу, будьто з причини, що получили ся разом з комітетом сусідної місцевости.

Крім основаня власних комітетів Українська Рада розвинула живу акцію в справі збираня жертв також між чужинцями, агітуючи головно між чужинецьким духовенством, висилаючи відповідні просьби і інформації до банків, і фабрик в місцевостях, у яких живуть українські іміґранти.

Комітет старав ся також о те, щоби познакомити зі справою збираня жертв, а притім також про українську справу взагалі, американський загал при помочи часописий і розкидок. В тій цїли комітет Української Ради вислав на руки кождого комітету кілька статий для місцевих часописий, а крім того постарав ся о довшу статю про українську справу, написану др. Ґартманом, яку розіслало кореспонденційне бюро до всіх головнійших американських часописях у Злучених Державах.

Всю працю, яку вложили для переведеня „Українського Дня" члени комітету Української Ради, вложили її безкорисно і без жадної заплати. Кромі двох людий, яких нанято спеціяльно до нагляду і переведеня експедиції за умиркованим винагородженем, ніхто з членів не побирав жадного винагородженя. Взагалі комітет старав ся, щоби видатки були по можности як найменьші і тому їх ограничено лише до найважнійших і найконечнійших потреб.

Відтак відчитано подрібний звіт з приходів і розходів „Українського Дня".

В И К А З Ж Е Р Т В

зібраних місцевими комітетами з нагоди „Українського Дня".

До Української Ради прислали жертви комітети зі слідуючих місцевостий:

1. Newark, N. J.	$ 3.630.00
2. New York, N. Y.	2.649.46
3. Cleveland, O.	1.754.93
4. St. Louis, Mo.	1.530.12
5. Yonkers, N. Y.	1.527.50
6. Jersey City, N. J.	1.519.74
7. Chicago, Ill.	1.517.55
8. New Haven, Conn.	1.362.83
9. Elizabeth, N. J.	1.300.00
10. New Britain, Conn.	1.176.40
11. Passaic, N. J.	1.168.25
12. Cohoes, N. Y.	1.106.18
13. Hartford, Conn.	1.011.02
14. Youngstown, O.	1.022.77
15. Brooklyn, N. Y.	920.35
16. McKees Rocks, Pa.	710.00
17. Carnegie, Pa.	670.71
18. Syracuse, N. Y.	622.00
19. Wilkes Barre, Pa.	606.98
20. Ansonia, Conn.	600.06
21. Olyphant, Pa.	600.00
22. Woonsocket, R. I.	583.61
23. Chester, Pa.	562.41
24. Shamokin, Pa.	547.15
25. Elmira, N. Y.	533.00
26. Johnstown, Pa.	530.07
27. Derby, Conn.	503.10
28. Minneapolis, Minn.	500.00
29. Waterbury, Conn.	471.65
30. Buffalo & Lackawanna, N. Y.	449.19
31. Paterson, N. J.	447.15
32. Philadelphia, Pa. (Frankford)	437.00
33. Monessen, Pa.	427.00
34. Watervliet, N. Y.	424.50
35. Amsterdam, N. Y.	412.91
36. Palmerton, Pa.	391.53
37. Central Falls, R. I.	382.00
38. Little Falls, N. Y.	378.02
39. Bristol, Conn.	367.70
40. Providence, R. I.	363.68
41. Ramey, Pa.	354.45
42. Wilmington, Del.	350.00
43. Manchester, N. H.	336.71
44. Bethlehem, Pa.	336.10
45. McAdoo, Pa.	329.02
46. Carteret, N. J.	326.24
47. Bayonne, N. J.	322.29
48. Lawrence, Mass.	314.00
49. Ambridge, Pa.	313.28
50. Olean, N. Y.	307.05
51. Fall River, Mass.	292.75
52. Breslau & Plymouth, Pa.	285.03
53. S. S. Pittsburgh, Pa. (о. [illegible])	282.00
54. New Kensington, Pa.	276.59
55. Auburn, N. Y.	265.35
56. McKeesport, Pa.	264.91
57. McIntyre, Pa.	261.93
58. Stamford, Conn.	260.12
59. Akron, Ohio	249.29
60. Utica, N. Y.	243.12
61. St. Joseph, Mo.	221.87
62. Coatesville, Pa.	216.00
63. Portland, Oreg.	215.92
64. Seymour, Conn.	200.00
65. Leadwood, Mo.	187.41
66. Pittsfield, Mass.	184.20
67. Barnesboro, Pa.	178.61
68. Baltimore, Md.	169.50
69. Ludlow, Mass.	167.79
70. Port Jervis, N. Y.	166.08
71. Wheeling, W. Va.	163.56
72. Glastonbury, Conn.	157.35
73. Mahanoy Plane, Pa.	150.66
74. Kansas City, Kans.	150.00
75. Shenandoah, Pa.	148.00
76. Herkimer, N. Y.	145.00
77. Yorkville, Ohio	145.00
78. Copper City, Mich.	142.00
79. Trenton, N. J.	140.00
80. Waterman, Pa.	138.00
81. Clifton Heights, Pa.	137.33
82. St. Clair, Pa.	137.00
83. Fogelsville, Pa.	135.50
84. E. Youngstown, O.	134.08
85. Altoona, Pa.	134.00
86. Hazleton, Pa.	128.01
87. Detroit, Mich.	127.25
88. Binghampton, N. Y.	127.23
89. Terryville, Conn.	123.32
90. Peekskill, N. Y.	121.55
91. Edwardsville, Pa.	120.69
92. Zanesville, Ohio	115.69
93. Bentleyville, Pa.	113.83
94. Sayre, Pa.	112.35
95. Hudson, N. Y.	111.63
96. Fulton, N. Y.	108.16
97. Mattituck, N. Y.	106.03
98. Creekside, Pa.	103.69
99. Troy, N. Y.	103.32
100. St. Paul, Minn.	102.30
101. Berwick, Pa.	100.00
102. Ford City, Pa.	100.00
103. Tolleston, Ind.	93.00
104. Nanticoke, Pa.	92.34
105. Seneca Falls, N. Y.	92.00
106. Reading, Pa.	90.24
107. Wilton, N. Dak.	85.48
108. Lancaster & Depew, N.Y.	84.00
109. Northumberland, Pa.	80.00
110. Spring Valley, N. Y.	78.76
111. Scottdale, Pa.	75.59
112. Niagara Falls, N. Y.	75.48
113. Babylon, N. Y.	72.96
114. Ann Arbor, Mich.	72.50
115. Jeanette, Pa.	72.16
116. West Pullman, Ill.	69.75
117. Bound Brook, N. J.	69.50
118. Bridgeport, Pa.	66.66
119. Easton, Pa.	62.50
120. Sykesville, Pa.	62.14
121. Lorain, Ohio	61.36
122. Taunton, Mass.	58.92
123. Superior, Wis.	56.04
124. E. Chicago, Ind.	55.33
125. Curtis Bay, Md.	55.00
126. New Alexandria, Pa.	53.80
127. Millville, N. J.	53.77
128. Export, Pa.	53.45
129. Philadelphia, Pa. (о. Симко)	52.55
130. Titusville, Pa.	51.00
131. Mahanoy City, Pa.	50.00
132. Tams, W. Va.	50.00
133. Oxford, N. J.	47.84
134. Milwaukee, Wis.	46.00
135. Phoenixville, Pa.	40.80
136. Port Chester, N. Y.	38.00
137. Southport, Conn.	36.01
138. Canajoharie, N. Y.	35.16
139. Albany, N. Y.	33.00
140. Parkesburg, Pa.	31.00
141. Middletown, Pa.	30.67
142. Keiser, Pa.	30.00
143. Coal Ridge, Ohio	27.74
144. West Newton, Pa.	27.36
145. Elkhorn, W. Va.	27.00
146. Speonk, L. I., N. Y.	25.75
147. New Castle, Pa.	25.00
148. Manville, R. I.	24.65
149. Rhone, Pa.	22.84
150. E. St. Louis, Ill.	22.00
151. Farrel, Pa.	21.30
152. Crompton, R. I.	20.31
153. Rankin, Pa.	15.00
154. Kingston, Pa.	13.25
155. Frankfort Heights, Ill.	12.50

Разом вплинуло $50.408.06

П Р И Х О Д И:

155 комітетів прислало жертви на суму	$50.408.06
Від приватних осіб і організацій вплинуло	2.236.40
Процент	132.21
Разом (згідно з оголошеними звітами)	**52.776.67**
Крім того вплинули до банку жертви, прислані впрост приватними особами, яких імена ще не оголошені, на суму	412.65
Загалом вплинуло	**$53.189.32**

Р О З Х О Д И:

2,000.000 теґсів, Салісбурі Манюфекчюрінґ Ко.	$ 1.440.00
47.266 пушок, Емпаєр Пейпер & Бакс Ко.	754.89
50.000 лент, Амерікен Флеґ Ко.	750.00
75.000 написий на пушки, Полус & Ґовел Прес	76.25
1,000.000 розкидок і 50.000 лїст	1.026.00
Проклямації, відозви до банків, фабрик, духовенства і всі прочі друки враз з пересилкою (друкарня „Свободи")	437.22
За анґлїйські книжки в українській справі	54.00
Оплата почти і експресу, достава, пакованє	329.69
Пачки до висилки пушок і друків, Амерікен Корруґейтед Пейпер Ко.	174.87
Платня двох робітників (Дм. Андрейко $175.00 і Василь Білинський $50.00)	225.00
Анґлїйський переклад статий і друків	80.00
Кошти подорожи трох членів до Вашінґтону	60.00
Вінета на лїсти	10.00
Телеґрами до Киева в справі посилки гроший	29.46
Загалом видано	**$ 5.447.38**

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕНЄ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ.

Приходи—по день 6. вересня 1917 р. виносять	$53.189.32
Розходи—кошти уладженя „Українського Дня"	5.447.38
Чистий дохід з „Українського Дня" по день 6. вер.	**$47.741.94**
Вислано дня 2. липня до Української Центральної Ради в Киеві 100.000 рублів на	22.000.00
Остає в касі	**$25.741.94**

Відтак зложили звіт члени контрольної комісії, І. Боросевич і А. Савка, з переведеного провіреня рахунків „Українського Дня". Члени контрольної комісії ствердили, що предложений фінансовою комісією звіт вповні годить ся з книгами фінансового секретаря і касієра, що всі чеки є згідні з асиґнатами і книгами, та що виказана ґотівка находить ся на банковім конті.

Відтак приступлено до дискусії над справами, які стоять в злуці зі справою „Українського Дня".

Ухвалено оголосити в українських часописях подрібні звіти поодиноких комітетів зі збірок жертв з нагоди „Українського Дня".

Ухвалено візвати місцеві комітети, які дотепер ні звітів ні гроший зі зібраних жертв не прислали, щоби се в як найкоротшім часі зробили. Комітети, які вислали гроші впрост до Червоного Хреста у Вашінґтоні, мають ся завізвати, щоби вони заслали до Української Ради посьвідки на вислані гроші. В противнім случаю дотичні комітети будуть до сього візвані публично, а в разі непослуху будуть змушені до сього правними средствами.

Дальше ухвалено, щоби по цїлковитім закінченю збірок з нагоди „Українського Дня" видати окремою книжочкою історію „Українського Дня".

Ухвалено вислати письменну подяку Впр. о. адміністраторови Понятишиному за його щирі заходи коло узисканя дозволу на уладженє „Українського Дня" в Злуч. Державах.

Висилка гроший до Киева.

Голова Товариства, о. Довгович, здав відтак точне справоздане зі запомоги в сумі 100.000 рублів ($22.000), висланої на руки Михайла Грушевського, президента Української Центральної Ради в Киеві.

Справу висилки запомоги до Киева порішено на засіданю екзекутивного комітету Укр. Ради з дня 22. червня, сповняючи просьбу комітету для галицьких збігців, основаного при Українській Центральній Раді в Киеві.

З приводу вістий про сильне політичне напруженє між Укр. Центр. Радою і російським провізоричним правительством, з посилкою здержано ся до дня 2. липня с. р., коли з Росії надійшли відраднійші вісти.

Дня 2. липня с. р. екзекутивний комітет дав банкови Федерал Трост Ко. оф Нюарк, Н. Дж. поручене вислати 100.000 рублів за $22.000 на адресу Михайла Грушевського, як сьвідчить про се понизше наведена фотоґрафічна відбитка посьвідки:

Federal Trust Company

747 Broad Street.

Newark.N.J. July 2d, 1917.

RECEIVED from Ukrainian Alliance of American, Ukrainian War Relief Fund, their check for $22,000. for which we cabled through the Mechanics & Metals National Bank, New York City, the equivalent to

Michael S. Hrushevsky,

President of Ukrainska Centralne, Rada,

Kiev, Russia.

E. Maguire

Vice President

В тиждень по наданю посилки одержала Українська Рада повідомлене, що виплата гроший здержана аж до порішеня сеї справи російським правительством, як се сьвідчить понизше наведений лист з банку, який звучить:

FEDERAL TRUST COMPANY
747 Broad Street.

EFM-D Newark, N. J., July 10th, 1917.

Rev. Waldimir Dowhovych, President,
Ukrainian Alliance of America,
29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Dear Sir:

With reference to your order of July 2d, requesting us to transfer by cable 100,000 Roubles to Michael S. Hrushevsky, President of Ukrainska Centralna Rada, Kiev, Russia, we received a telegram to-day from our New York correspondents, transmitted to them by their agents in Petrograd, which reads as follows:

"Yours fourth execution order favour President Ukrainskaia Rada Hrushevsky suspended till decision credit Chancery."

We are charging your account $16.34, cost of the above message and cost of cable to Russia.

Our correspondents further instruct us not to refund the money to you as yet, until we receive definite information from them that they consider the instructions to cable this amount cancelled.

Yours very truly,
EDWARD MAGUIRE, Vice President.

По українськи:

Вєч. Володимир Довгович, Президент
Української Ради в Америці:

Поважаний Пане:

В справі Вашого припорученя з 2. липня, у якім Ви бажаєте, щоби ми вислали каблєм 100.000 рублів до Михайла Грушевського, президента Української Центральної Ради в Киеві, Росія, ми одержали нині від наших нюйорських кореспондентів телеграму, яку їм переслали їх агенти в Петроґраді. Ся телеграма звучить:

„Ваше порученє виплати з четвертого (липня) на руки президента Української Ради, Грушевського, здержано аж до порішеня кредитовою Радою".

Ми обтяжуємо Ваше конто квотою $16.34, яко кошт повисшої телеграми і кошт каблю до Росії.

Наші кореспонденти дальше дораджують нам, аби ми покищо не звертали Вам гроший, аж доки не дістанемо від них докладних інформацій, що після їх гадки пересилку треба відкликати.

Дня 19. липня банк повідомив, що гроші відповідно до даного припорученя будуть задержані в російськім банку, доки справа не буде остаточно порішена. Лист звучить:

FEDERAL TRUST COMPANY
747 Broad Street.

EFM-M. Newark, N. J., July 19, 1917.

Rev. E. Sydoriak,
42 Van Buren Street, Passaic, N. J.

Dear Sir:—

We wrote our correspondent the Mechanics and Metals National Bank, New York, on July 17th relative to the matter of cabling one hundred thousand Roubles to Kiev and received the following reply to our letter which we send you for your information:

"We have your letter of July 17th and beg to confirm conversation of the writer with you by telephone this morning, to the effect that we are to let the matter of the one hundred thousand (100,000) Roubles payment in Kiev remain as it is for the present. The Russian bank will make payment to the beneficiaries if, and as soon as, they are permitted by their government.

You will explain to your customer that when the payment is cancelled and we receive advice by cable from our correspondent that the one hundred thousand Roubles have been credited to our account, then we will be in a position to sell this amount of Roubles and can refund to you the amount realized for such sale. A few days ago, one hundred thousand Roubles could be sold for $23,500, whereas, today they would bring a little more than $21,000. The amount realized by the sale is the amount we could refund to you.

We await your further instructions and remain, etc."

Yours very truly,
EDWARD MAGUIRE, Vice President.

По українськи:

Вєч. Е. Сидоряк,
Пасейк, Н. Дж.

Поважаний Пане:

Ми писали до нашого кореспондента „Мекенікс енд Метелс Нейшенел Бенк" в Ню Йорку дня 17. липня в справі пересилки каблем сто тисяч рублів до Киева і на свій лист одержали слїдуючу відповідь, яку пересилаємо Вам для Вашої інформації:

„Ваше письмо з 17. липня дістали і стверджуємо телефонічну розмову пишучого з Вами, щоби ми справу виплати в Киеві сто тисяч (100.000) рублів оставили там, як вона стоїть від теперішну пору. Російський банк виплатить згадану квоту дотичним людям, коли лише дістане на се дозвіл від свого правительства.

Ви пояснити своєму клієнтови, що коли виплата буде неможлива і коли ми дістанемо від свого кореспондента каблеву вістку, що сто тисяч рублів передасть ся на наше конто, то тоді ми зможемо сю квоту рублів спродати і одержану з сеї продажі суму Вам звернути. Перед кількома днями сто тисяч рублів можна було продати за $23.500, але нині вони принеслиб лише трошки більше ніж $21.000. Ми можемо звернути Вам тільки таку квоту, яку одержимо з продажі.

Ожидаємо на дальші інструкції і остаємо, і т. д."

Дня 14. серпня надійшло з Киева від комітету галицьких збігців телеграфічне повідомлене слїдуючого змісту:

Kiev, Aug. 14.

Ukrainian Alliance of America,
29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Promised by cable a hundred thousand Roubles for Ukrainian War Sufferers we did not yet received. Ask your bank and answer please by cable. — Gherasimovitcs, Lysanowski, Ukrainian Central Rada.

Galician Exiles Committee, Kiev, Wolodymirska 57.

По українськи:

Київ, 14. серпня.

Українська Рада в Америці,
29 Чеснут ст., Йонкерс, Н. Й.

Обіцяних каблєм сто тисяч рублів для українських жертв війни ми ще доси не одержали. Просимо запитати про се свій банк і відповісти каблем. — Ґерасимович, Лизанївський. Українська Центральна Рада.

Галицький комітет для засланців, Київ, Володимирська 57.

З огляду, що банк, через котрий гроші посилано, не міг дати відповіди, бо сам не мав відомости, чи справа посилки зістала остаточно порішена, вислано до Укр. Центр. Ради телеґраму, в якій повідомлено, що гроші вислано до Киева ще 2. липня та що банк чекає на рішенє правительства.

Дня 25. серпня надійшла телеґрама від Азійсько-російського Банку, що гроші зістали вже виплачені.

FEDERAL TRUST COMPANY
747 Broad Street.

EFM-D August 25th, 1917.

Rev. Waldimir Dowhovych, President,
Ukrainian Alliance of America,
29 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Dear Sir:

We are in receipt of a communication from the Mechanics and Metals National Bank, New York, to-day, in which they advise us of the receipt by them of the following cablegram from their Petrograd correspondent, the Russio-Asiatic bank.

"Yours fourth July according authorization credit Chancery transferred to-day hundred thousand Roubles Hrushevsky, Kiev."

You will understand that this relates to Roubles One Hundred Thousand (100,000 Roubles) cable transfer which we sold to you on July 3d.

At the time our correspondent cabled us that the Russian government would not permit the payment and you will note from the above cablegram that the objections of the government have been removed and the amount paid.

They further advise us that they are charging our account $8.60, the cost of the above cable and we therefore charge your account this same amount.

Yours very truly,
EDWARD MAGUIRE, Vice President.

По українськи:

Вєч. Володимир Довгович, Президент
Української Ради в Америці.

Поважаний Пане:

Ми одержали нині з „Мекенікс енд Метелс Нейшенел Бенк" в Ню Йорку письмо, в якім вони повідомляють нас, що дістали від свого петроградського кореспондента з Російсько-Азійського банку слїдуючу кабельґраму:

„Відповідно до Вашого припорученя з 4. липня вислано за дозволом кредитової Ради (російського правительства) сто тисяч рублів Грушевському в Киеві".

Ви догадуєте ся, що се відносить ся до тих висланих каблем 100.000 рублів, які ми Вам продали 3. липня.

У тім часі наш кореспондент повідомив нас був каблем, що російське правительство не хотїло дозволити на виплату, а з повисшої кабельґрами видно, що спротивленя правительства усунено і суму виплачено.

Дальше вони повідомляють нас, що обтяжують наше конто квотою $8.60, яко коштом повисшого каблю, і таксамою квотою ми обтяжуємо Ваше конто.

Повідомленя від Української Центральної Ради впрост Українська Рада доси не одержала.

Чи спізнене виплати посилки мало місце з причини неупорядкованих відносин в Росії, чи може з причини доносу ворогів Української Ради, сього покищо годі було провірити. Можна лише здогадувати ся, що в тім була також і рука ворогів Української Ради.

Члени Української Ради доложили тут всіх старань і робили всі можливі заходи, щоби поміч як найскорше дійшла до місця свого призначеня. Між иншим треба тут згадати, що члени Укр. Ради підозріваючи в перепонах, які стрічала посилка гроший, руки ворогів Укр. Ради, просили федеральні власти, щоби провірили справу фондів і висилки гроший. В тій цїли був голова товариства, о. Довгович, навіть особисто в департаменті для заграничних справ. Можливе, що й те причинило ся до остаточного успішного полагодженя посилки.

Висказуючи щиру подяку членам екзекутивного комітету, а передівсім о. Довговичеви за його труди і заходи в справі посилки, члени ширшого комітету з обуренем пятнують низкі і підлі брехні та інсинуації, які були поміщені з приводу сеї висилки гроший в часописях „Народній Волі", „Народі" і „Робітнику".

Ухвалено гроший зібраних з нагоди „Українського Дня" не передержувати, але вислати їх на призначену поміч. В тій цїли поручено екзекутиві, щоби робила старань в американського правительства в цїли виєднаня дозволу в справі висланя грошевої помочи для Українців, які потерпіли у війні, а живуть тепер в межах територій, находячих ся в руках центральних держав.

Ухвалено розвинути наново як найсильнїйшу акцію в справі дальшого збираня жертв на згадану цїль.

З огляду на те, що деякі фонди, на які дотепер збирало ся жертви, не мають вже рациї істнованя, ухвалено, щоби тісамі фонди позістали ще до кінця року, а на річних загальних зборах Української Ради справу поділу фондів остаточно порішить ся.

Видане книжки „Україна".

Ухвалено приняти оферту фірми Ренд МкНалли і Ко., Ню Йорк, на видрукованє в анґлїйськім переводі 5.000 примірників книжки „Україна", написаної др. Ст. Рудницьким.

Ухвалено видати також в анґлїйській мові брошуру, в якій була би представлена українська справа за час від початку війни дотепер.

Звіт комісії інформаційно-пресової.

Члени інформаційно-пресової комісії предложили звіт з нарад, які відбули ся з нагоди зїзду у Філядельфії дня 7. серпня.

Відтак голова інформаційно-просьвітної комісії предложив програму дальшої праці Укр. Ради. По переведеню дискусії над поодинокими точками програми, програму принято до відома і її одобрено.

О год. 10-тій вечером наради закінчено.

ЗА УКРАЇНСЬКУ РАДУ:

Гр. Заячківський, секр.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	в Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	в місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З біжучої хвилі.

Останні вісти доносять, що Михайло Іванович Терещенко зістав іменований заступником президента російського кабінету. Терещенко займає рівночасно також уряд міністра для заграничних справ.

Коли зважить ся, що президент кабінету, Керенський, обіймивши становище головного команданта війск, буде мусів майже виключно посьвятити свій час справам військовим, тим більше в теперішнім часі, коли переводить ся реорґанізацію російської армії, — то в дійсности ціла керма держави спочиває під теперішну пору в руках Терещенка.

Керенський і Терещенко — се одинокі мужі, які від початку революції позістали аж дотепер в російськім кабінеті.

Своє високе і визначне становище завдячує Терещенко своїм великим особистим здібностям. З другої знова сторони Терещенко, будучи Українцем, став лучником між Українцями а провізоричним правительством. І коли між Українцями і провізоричним правительством, помимо нераз навіть великого напруженя, до кризи дотепер не прийшло, то се в дуже великій мірі заслуга Терещенка. Як високо цінять особу Терещенка, можна вносити хочби з сього, що помимо того, що деякі вважали його за представителя маючої кляси (Терещенко є властителем великого числа цукроварень; його прозвано „королем цукру"), то навіть крайні соціялістичні елементи згодили ся на те, щоби Терещенко війшов до кабінету пятьох.

Кадети „не хочуть" брати участи в демократичнім конґресі...

Як доносять з Петроґраду, па засіданю центрального виділу партії кадетів ухвалено усунути ся зовсім від співучасти в демократичнім конґресі, який має розпочати ся в Петроґраді дня 25. вересня.

Чи така заява зі сторони кадетської партії була потрібна? Здаєть ся, що вона була злишна, бо кадетів не то що на конґрес не прошено, але противно: заборонено їм брати участь в конґресі. На засіданю петроґрадської ради робітничих і салдатських депутатів ухвалено резолюцію, щоби представників російської буржуазії виключити від співучасти в нарадах демократичного конґресу. В конґресі мають взяти участь лиш елементи революційні, демократичні. Для кадетів, представників російської капіталістичної кляси, на конґресі місця нема.

Кадетам в останніх часах взагалі не ведеть ся. Проти них виступили рішучо не лиш Українці, але і всі російські партії соціялістичні. Нині кадети сповняють службу колишних чорносотенців.

Декларація тимчасового правительства в справі України.

(Дня 15. липня вечером в канцеляриї тодішного російського премієра, кн. Юрія Львова, покінчило ся спеціяльне засідане тимчасового правительства, яке радило над українською справою. Засідане ухвалило, щоби тимчасове правительство віднесло ся до Української Центральної Ради з понизшою декларацією).

Вислухавши звіт міністрів Керенського, Терещенка і Церетелія про українську справу, тимчасове правительство приняло слідуючі ухвали:

Назначити в ролі висшого орґану управи краєвими справами на Україні окремий орґан — ґенеральний секретаріят, — котрого склад буде назначений правительством за згодою Української Центральної Ради, доповненої на справедливих основах представниками инших народностий, живучих на Україні, в особах їх демократичних орґанізацій.

Через згаданий орґан будуть переводити ся всі розпорядженя, які тичать ся житя краю і його управи.

Уважаючи, що питанє про національно-політичний устрій України і питанє про способи полагодженя в ній земельної справи повинно бути рішене установчими зборами, тимчасове правительство зі співчутєм відносить ся до виготовленя Українською Центральною Радою, доповненою вказаним способом, проєкту про національно-політичну форму України в такім виді, в якім сама У. Ц. Рада буде уважати за відповідний інтересам краю, а також про форму рішеня земельного питаня, предкладаючи сї проєкти установчим зборам.

Тимчасове правительство, уважаючи конечним в часї війни заховати боєву єдність армії, уважає за недопустимі такі кроки, які можуть нарушити єдність її орґанізації і команди, як приміром зміна під теперішну хвилю мобілізаційного пляну, переходячи безпроволочно до системи територіяльного укладу частий або надавати командні права якимнебудь суспільним орґанізаціям.

Рівночасно правительство уважає можливою працю в напрямі тіснійшого національного обєднаня Українців в рядах самої армії або формованє віддільних частий (відділів) виключно з Українців, о скільки такий крок буде уважати ся зі сторони воєнного міністра можливим в технічнім відношеню і не нарушить воєнної спосібности армії.

Під теперішну пору, щоби скорше й успішнійше добити ся тої цїли, тимчасове правительство уважає можливим поликати до здійсненя тої задачі самих жовнїрів-Українців, для чого, за порозуміннєм з У. Ц. Радою, можуть бути вивлані делеґати-Українці, котрі будуть розміщені при кабінеті міністра війни, при ґенеральнім штабі і при головнім команданті.

Що відносить ся до воєнних українських комітетів на позиціях, то вони сповняють свої функції на спільних основах, при чім їх діяльність повинна бути згідна з діяльностию инших воєнно-суспільних орґанізацій.

Сю декларацію підписали Керенський, Терещенко і Церетелї.

Ся декларація є заявою російського тимчасового правительства про українську справу. Українська Центральна Рада дала тимчасовому правительству до вибору: або оголосити акт, підписаний 14. липня 1917 року міністрами Терещенком і Церетелїм, або видати свою власну декларацію. Правительство згодило ся на друге жаданє.

НОВИЙ УНІВЕРЗАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

Громадяни землї української!

Представники тимчасового правительства повідомили нас про ті певні заходи, яких тимчасове правительство має вжити в справі управи на Україні до установчих зборів. Тимчасове правительство, стоячи на сторожі здобутої революційним народом волї, визнаючи за кождим народом право на самовизначенє і відкладаючи остаточне встановленє форми його до установчих зборів, простягає руку представникам української демократії, Центральній Раді, і закликає в згоді з ним творити нове житє України на добро всеї революційної Росії.

Ми, Центральна Рада, яка завсіди стояла за тим, аби не відділяти України від Росії, аби вкупі з усіми народами її прямувати до розвитку та добробуту всеї Росії і до єдности демократичних сил її, з задоволенєм приймаємо заклик правительства до єднаня і оповіщаємо всїм громадянам України:

Українська Центральна Рада, вибрана українським народом через його революційні орґанізації, незабаром доповнить ся на справедливих основах представниками инших народів, що живуть на Україні, від їх революційних орґанізацій, і тоді стане тим єдиним найвисшим орґаном революційної демократії України, який буде представляти інтереси всеї людности нашого краю.

Доповнена Центральна Рада виділить наново зі свого складу окремий відповідальний перед нею орґан — ґенеральний секретаріят, що буде представлений до затвердженя тимчасовому правительству, яко носитель найвисшої краєвої влади тимчасового правительства на Україні.

У сїм орґані будуть обєднані всї права і засоби, щоби він, яко представник демократії всеї України і разом з тим яко найвисший краєвий орґан управи, мав змогу виконувати складну роботу орґанізації та впорядкованя житя всього краю в згоді з усею революційною Росією.

В згоді з иншими національностями України і працюючи в справах державної управи яко орґан тимчасового правительства, ґенеральний секретаріят Центральної Ради твердо іти-ме шляхом зміцненя нового ладу, утвореного революцією.

Прямуючи до автономного ладу на Україні, Центральна Рада, в згоді з національними меньшостями України, підготовляти-ме проєкти законів про автономний устрій України для внесеня їх на затвердженє установчих зборів.

Вважаючи, що утворенє краєвого орґану тимчасового правительства на Україні забезпечує бажане зближенє управи краєм до потреб місцевої людности в можливих до установчих зборів межах, і визнаючи, що доля всїх народів Росії міцно звязана з загальними здобутками революції, ми рішучо ставимо ся проти замірів самовільного здійсненя автономії України до всеросійських установчих зборів. Що торкаєть ся комплєтованя українських військових частин, то для сього Центральна Рада мати-ме представників при кабінеті військового міністра, при ґенеральнім штабі і верховнім головнокомандуючім, які будуть брати участь в справах комплєтованя окремих частин виключно Українцями, о скільки таке комплєтованє після гадки військового міністра буде являти ся з технічного боку можливим без нарушеня боєвоспосібности армії.

Повідомляючи про се громадян України, ми твердо віримо, що українська демократія, яка передала нам свою волю, разом з революційною демократією всеї Росії та її революційним правительством приложить всї свої сили, щоб довести всю державу і зокрема Україну до повного торжества революції.

У Києві, 3. липня 1917.

Вісти з України.

ОГОЛОШЕНЄ ДРУГОГО УНІВЕРЗАЛУ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

В Педаґоґічнім музею відбуло ся торжественне засіданє Української Ради Воєнних Депутатів, на котрім зістав проголошений новий універзал Центральної Ради і телєґрама тимчасового російського правительства. Предсідателював Чоиковський. Почесним предсідателем зістав вибраним М. С. Грушевський. Були присутні майже всї члени ґенерального секретаріяту: Винниченко, Петлюра, Барановський, Мартос, Стешенко, Садовський, Христюк і Шульґін (заступник секретаря міжнародних справ). Предсідатель секретаріяту, В. Винниченко, читає текст нового універзалу Центральної Ради, який присутні слухають стоячи, і телєґраму (декларацію) тимчасового правительства.

Промова М. С. Грушевського.

По прочитаню універзалу Ради і телєґрами правительства виголошують промови представники Центральної Ради, секретаріяту і ради військових депутатів.

Пресідатель Центральної Ради, проф. М. С. Грушевський, говорить слідуюче:

Ви вислухали другий універзал Центральної Ради, в котрім оголошуєть ся про нову стадію українського житя. Тимчасове правительство передає Центральній Раді, доповненій представителями неукраїнських національностий, компетенцію краєвої влади на Україні, і Українська Рада лишаєть ся орґаном влади на Україні. Ми переходимо висшу чергу, дістаємо практичну автономію України з законодатним і адміністраційним орґаном—Радою, вкупі з секретаріятом. Дістаючи той орґан влади, ми повинні тямити, що все треба обєднати під правлїнєм нового орґану. Час, що лишаєть ся до офіціяльного проголошеня Ради орґаном на Україні, ми повинні використати для переходу від моральних форм влади до влади правової.

Промова М. С. Грушевського вкриваєть ся рясними оплесками і окликами: „слава!"

Промова В. К. Винниченка.

Предсідатель ґенерального секретаріяту, В. К. Винниченко, промовляє в імени секретаріяту:

Дорогі товариші! Ми дійсно переходимо велику границю, границю нашого безправя. Ясно було, що кілько-б ми не мали моральної сили, вона повинна була обернути ся в силу фактичну. Церетелї, відїзджаючи, сказав мені: „Або ми, соціялісти, вийдемо, або вийдуть ті, хто проти вас. Ви, українські демократи, повинні ставати ся, щоби той лад був на користь російській демократії".

І ось в імени ґенерального секретаріяту я заявляю: ми ще не вповні зорґанізували ся. Ґенеральний секретаріят просить піддержувати його всїми силами і вірити, що коли ми всї разом не будемо захищати свої інтереси, то справа наша не піде вперед так, як треба. Витаю з новим ладом вас і всю Україну. Прошу у вас довіря і помочі.

Секретар військових справ і предсідатель військового ґенерального комітету, **С. В. Петлюра**, в своїй промові заявляє:

Я, товариші, взяв слово длятого, щоби підкреслити сказане тов. Винниченком. Наша воля повинна бути єдиною в справах військових. Я вчера в подробицях виложив вам плян роботи військового ґенерального комітету.

Ви знаєте, що той плян можна перевести в житє тільки при загальній помочі. Я кличу вас до активного і нерозпорошеного піддержуваня. Єдина воля дійсно поможе здійснити наші мрії.

Сильну промову, перерывану оплесками, виголошує предсідатель Української Ради Салдатських Депутатів, салдат **Березняк**.

На мою долю — говорить він — випало щастє від ради військових депутатів сказати перше слово першим українським міністрам. (Бурливі овації на адресу членів ґенерального секретаріяту). Ще так недавно красші сини України були десь далеко, на чужині або в темних кутах, і робили сьвяте демократичне діло — будили нарід. Нас не бачили, не чули, не хотіли знати. Як грім вибухла революція. Впав трон, впали царські міністри, і українська демократія зрозуміла, що перший удар треба їй зробити вкупі зі всіми. І вона зробила. Тепер міністри-соціялісти прийшли й сказали: демократіє українська, наша робота була і буде одна. Ми будемо творити велике діло Росії, а вам доручаємо діло України. Сей тяжкий тягар ми взяли і понесемо, поки революція не увійде в певні границі. Наше правительство дало нам роботу, і ми її зробимо. Військова рада депутатів заледви зорґанізувалась і намічає шляхи, відомі ґенеральному секретаріятови. Ми тими шляхами підемо. Ми віддамо всі сили зорушеного війська, щоби той крок не був останним.

Звертаючи ся до М. С. Грушевського, тов. Березняк заявляє:

До вас, Михайле Сергієвичу, моє слово. Ви давно стали на сторожі інтересів українського народу. Ви своїм словом будили нарід. Се були тяжкі часи. Але теперішний момент винагородить вас за все. Сього моменту ми повік не забудемо.

При довго невтихаючих оплесках тов. Березняк цілуєть ся з М. С. Грушевським.

У відповідь Березнякови М. С. Грушевський заявляє:

Так, дорогі товариші. Ся хвилина замного мене нагодорила. Я щасливий. Нема для мене нічого висшого, ніж ви, воєнний український нарід. Я радий, що той момент переживаю разом з вами. Ви добре розумієте, що значить національна дисципліна. Чувство єдности і дисципліни ви внесете в широкі круги, куди йдете самі. З сучасної важної хвилї треба відкинути всі сумніви і всїм іти одною збитою лавою. Дорогі товариші, я чекаю від вас повного довіря секретаріятови, повної піддержки не за страх, а за совість. Вірю у вас і у вашу поміч.

Засіданє закінчуєть ся співом „Заповіту" і „Ще не вмерла Україна".

Новий універзал опублікований на чотирох мовах: українській, російській, польській і жидівській.

Телєґрами воєнним властям про універзал.

Український ґенеральний військовий комітет ухвалив розіслати телєґрафічно новий універзал і текст телєґрами тимчасового правительства всїм головним командантам на фронтах, командантам фльоти і начальникам округів з просьбою проголосити його.

УХВАЛИ УКРАЇНСЬКОГО ЗЇЗДУ ХЕРСОНЩИНИ.

Про земельну справу.

Одеса, 14. липня. — Український зїзд херсонської ґубернії про земельну справу ухвалив слідуючу резолюцію:

Вся земля на Україні без викупу переходить в український замельний фонд, котрим розпоряджає сам нарід через український сойм.

Всеросійські установчі збори повинні се затвердити.

Для справедливого порішеня земельної справи працюючий нарід повинен взяти участь в земельнім комітеті й оснувати український центральний комітет.

Про військову орґанізацію.

Одеса, 14. липня. — Український зїзд херсонської ґубернії ухвалив резолюцію про необхідність орґанізованя Січий і инших військових орґанізацій по селах і містах чорноморського району.

Про галицьких засланців.

Одеса, 14. липня. — Український зїзд херсонської ґубернії постановив за посередництвом Української Центральної Ради виєднати у правительства дозвіл на поворот із Сибіри всїх полонених Галичан, засланих за часів царя, а також відміни „черты осѣдлости" (місця поселеня) братів-Галичан, яку строго переводить ся в житє, примірєм іркутським комісарем.

Про наукові інституції.

Одеса, 14. липня. — Український зїзд херсонської ґубернії приняв резолюцію, жадаючи українізації шкіл. Внесено просьбу до українського секретаріяту, щоби назначити Українця інспектором одеського шкільного округа, на місце уступившого Соковкіна.

Заміна команди офіцирами-Українцями.

Одеса, 13. липня. — Артилєрійна команда звільнила своїх офіцирів, замінивши їх Українцями.

Жовнїри домагають ся, аби їх відставити до Києва.

Рига, 16. липня. — Начальник військового відділу, який прибув із Пензи, доніс, що в дорозї 977 жовнїрів-Українців під проводом трох офіцирів зажадали відправити їх до Києва, до українського полку. Командант полудневo-західного фронту приказав відставити їх до вказаної армії.

Назначено слїдство над роботою трох офіцирів.

Дописи.

З AKRON, OHIO.

Дещо з нашого громадянського житя.

Здалоб ся повідомити ширший загал дещо про Акрон, Огайо, Ото як я прибув до Акрон тому пару літ назад, то я не чув тут про українську мову, про пісню, не бачив українського представленя. Але по тих кількох роках, так сказати в минулих двох роках, зачало ся засівати українство і так тепер, як кождому видно, вже сходить те зернятко з висохлої та заточеної землі, заглушеної всяким терням і нечистотою. Випускає цьвіт з запалених серць українського народу, але треба сказати, відки воно мало початок.

Насамперед були тут люди, котрі завязали братство Сошествія св. Духа, відділ 295 У. Н. Союза. Се був малий відділ і він ледви що жив тут через тих пару літ. Пізнійше заложили братство св. Івана Хрестителя, відділ „Провидіня" і таксамо ішло тяжко. Нарід зачав думати, як би то зеднати більше людий до купи. І так приступили до будови церковці, побудували її, а під церквою і відповідну галю. Тепер чоловік побачить більше українського народу коло церкви і скорше почує свою мову і слово і пісню; можна навіть побачити і представленя в церковній гали. Яка радість кождого щирого Українця, яка веселість в серци, як вийдуть аматори і відограють штуку в своїх звичаях, в своїй мові, як заспівають пісню українську! Кождому стане весело і мило, аж слези настають в очах з радости і вдоволеня.

Про одно з тих представлень я хочу тут пару слів сказати. Називасть ся то представлене „Лихий день". Воно випало несогірше, коли возьметь ся під розвагу, що народне діло щойно зачало розвивати ся і нема таких вивчених ще аматорів. Але як на початках, то і так добре випало.

Як перед представленєм піднесла ся в гору куртина, то на сцені мож було побачити маліські шкільні діточки, білі як гусята. Я сидів при заді і придивляв ся з цікавостию, що то вони покажуть. А вони стояли мовчки може яких пять хвиль, аж нараз похилили ся жовтенькі голови вниз, мов на лані дозріла пшениця.

На знак дякоучителя, п. Григорія Мондчака, вийшло двох маленьких хлопців і зачали деклямувати „Чий ти, сину". Ще голос не вийшов зі слабеньких груденят, а на гали вже загуділо від бурливих оплесків. Так потім ішла черга на кожде дитя і кожде з них віддеклямувало своє.

По діточих деклямаціях о. Стефан Маланяк обдарував старші діти молитвенниками, а молодші образками сьвятих.

Но тім настало представлене, котре — як я вже казав — випало несогірше.

Притім треба подякувати акронському пароху, о. Стефанови Маланякови, за те, що постарав ся о доброго дякоучителя, котрому також належить ся подяка за його працю, що не жалує труду і здоровля до вивченя малих діточок і аматорів. А потому належить ся подяка і всій чесній публиці, що в такім числі взяла участь у тім представленю.

І так Українці з Акрон, О., не лишають ся позаду, але по змозі ідуть по народній дорозі за другими народами. Слава і честь Тобі, акронська Громадо, що хоч поволи, але постійно ідеш вперед!

Гість.

З WILKES BARRE. PA.

Вистава „Свекрухи".

По кількох місяцях літного відпочинку відбулось у нас знова представлене п. з. „Свекруха", яке відограли члени „Запорожської Січи" в неділю, 2. вересня с. р.

Не хочу я сього представленя вихваляти ані критикувати, однак кождий з гостий признасть, що всі аматори відограли свої ролі дуже добре. А коли взяти під розвагу, що кождий з аматорів тяжко працює, як не в майнах то в фабриці, і то ще декотрі на нічну шифту, і що трудно було одну пробу добре зробити, то се вийшло надспodiвано добре. Тому за се всім аматорам належить ся признане, що так добре вивязали ся зі своїх роль.

Ролі відограли слідуючі: Івана п. П. Лавний, Анну пані А. Сенюк, Доню панна Ю. Адамович, свекруху пані М. Корнова, Петра п. В. Сенюк, Заціравського п. М. Захарків, Ровгуша п. П. Корнова.

Представлене закінчено гимном „Ще не вмерла Україна", і всі розійшли ся вдоволені до дому.

Хоч представлене було таке красне і вдоволяюче для кождого, бо се справдішний образ з нашого житя в ріднім краю, однак не всі хотіли оцінити сю так красну штуку, а рівночасно і сей труд аматорів, як також труд режісера і дякоучителя, п. Льва Кушніра, бо богато змарнувало той час дома і *на се представлене не прийшли.* Помимо сего я маю надію, що всі наші аматори і на дальше будуть старатись, аби кожде представлене випало так красно. Тому я від себе складаю щиру подяку всім аматорам, а рівночасно і п. Л. Кушнірови, що так щиро трудять ся плеканєм театральної штуки.

М. І.

Через кота спалили село, а відтак потопили ся.

(Казка).

Було се за давних часів, коли то чоловік ще не знав навіть добре зьвірів розріжнити. Правда, давнійше були великі ліси, тай зьвірів було більше на сьвіті як тепер. Давнійше чоловік бояв ся не тілько великих тай напасних зьвірів, але бояв ся навіть таких як кіт.

Одного разу жило собі двоє людий. Їх хата була під лісом, дуже далеко від села. Вони ґрунту не управляли, тілько жили тим, що чоловік сполював в лісі. Вони були бездітні; не мали ні одної дитини.

Одного разу той чоловік пійшов на лови і знайшов в лісі гнїздо диких котят. Давно люди не знали навіть домашних котів, тілько знали за лісових диких котів. Той чоловік взяв з гнїзда одного маленького кота і приніс до хати. Пізнійше той кіт так привик до них, що вони так ним тішили ся, як малою дитиною.

По якімсь часі тому чоловікови померла жінка. Він її поховав і лишив ся тілько сам з тим котом. Але йому самому було дуже нудно і вкучно жити під лісом на самоті. І він собі подумав так: „Пійду в сьвіт мандрувати". Позбирав свої лахи в тлумок і взяв дещо зїсти на дорогу. Але дивить ся на кота, а кіт так лестить ся коло нього, так помявкує за ним. Йому зробило ся жаль і він взяв собі і кота зі собою, попращав ся з хатою, вийшов з хати на дорогу тай іде.

Ішов він через цілий день спорим кроком, аж під вечер прийшов під одно невеличке село. І кота несе він зі собою і через дорогу тішить ся ним. Як прийшов під село, то того кота сховав до мішка, щоби пси не побачили. Як прийшов в село, дивить ся, вже заходить ніч. Подумав він собі: „Ліпше би було в селі переночувати". Тай пійшов він до одного ґазди просити о нічліг. Як війшов до хати, то дуже здивував ся. Дивить ся, а там всі ліжка не стоять на земли, але всі висять на горі, поприбивані до повали. Той подорожний дуже тим задивував ся, але не каже нічого на се, тілько питає ґазди о нічліг. А той ґазда каже йому так: „От знаєте, я би вас переночував, але не маю для вас ліжка". А той подорожний йому каже: „Мені ліжка цілком непотрібно; я буду спати і на земли, тілько принесіть трохи соломи, щоби я не спав на голій земли". Той ґазда йому знов каже: „Знаєте, я вам землі не жалую і соломи вам принесу, але вн в нас на земли спати не будете, бо в нас такі миши та щурі, що нам на горі спати не дадуть, не то вам на земли. Вони би вам очи повикусували". Але подорожний відповідає ґазді: „Ви мною не журіть ся; я маю такого зьвіра, що він тії всі миши та щурі поїсть". Ґазда подумав тай каже: „Як так, то ночуйте" — тай бере капелюх на голову і йде за соломою.

Незадовго ґазда приніс соломи і зачинає подорожному ладити постіль. А миши і щурі вже скачуть по соломі. Каже ґазда до подорожного: „Дивіть ся! Деж то можна спати межи такою зьвіриною". Але подорожний тим не журить ся, тілько засьміяв ся тай каже: „Чекайте, побачите, що то з ними зараз буде!" Бере і витягає з мішка кота, а кіт як побачить миши, як скочить межи них, як влапить одну в зуби... А другі миши, як побачили кота, тай всі повтікали по кутах.

Подорожний розібрав ся, ліг на солому, зітхнув до Бога, тай стріпожений і здорожений заснув як забитий. А кіт сів собі коло нього, тай що котра миш з кута вибігне, він її лапає і їсть. А як вже наїв ся миший досить, то бере лапає, душить тай на купу кладе. А подорожний собі спокійно спить. Тай челядь пійшла на свої ліжка, але не спить, тілько всі з гори зі своїх ліжок зі страхом придивляють ся, як кіт, той незнаний їм зьвір, душить миши.

Наостанку і челядь позасипляла, а рано, як поставали, дивлять ся, а кіт спокійно лежить коло подорожного, а коло кота лежить куча миший та щурів. Зараз челядь розповіла про се сусідам, а сусіди другим сусідам. Потому поприходили сусіди, дивлять ся на того зьвіра і на тії миши подушені, що лежать на купі. Аж наостанку зійшла ся ціла громада тай зачали радити ся і порадили ся так: що той зьвір для них є дуже потрібний і щоби того зьвіра від подорожного як вкупити. Питають ся подорожного, чи продав би він їм того зьвіра. Подорожний сказав їм, що він не може його продати, бо, каже, я іду в сьвіт і той зьвір мені є в сьвіті потрібний. Але вони обіцяли йому дати за него двіста золотих. Подорожному, хоч йому було дуже жаль, але злакомив ся на гроші, а може бояв ся, щоби люди на силу не взяли кота. Згодив ся і продав їм свого кота за двіста золотих. Радні дали йому гроші, ґаздиня приготовила сніданє, він поснідав, зібрав ся, подякував за нічліг, тай пійшов далі, а кота зіставив.

Коли подорожний вийшов вже за село, радні хотіли кота злапати в руки і один з них підійшов до кота і хотів його взяти до рук. А кіт, як побачив чужого чоловіка, як замуркотить, як витріщить очи на верх, як встромить йому пазурі в руку, а той зі страху мало не умлів. А решта всі повтікали з хати на двір. Потому на дворі стали вони радити. Тай один з них каже: „Добре, що той зьвірюка тепер має досить малих зьвірят — миший та щурів. Але що він буде їсти, як йому тих малих зьвірят не стане?" Тоді другий каже: „Треба було поспитати подорожного. Але — каже він — знаєте, ґаздове, я вас пораджу. Той подорожний ще не зайшов далеко від села; добрим конем його би здогонив". Тоді вони вибрали доброго коня і післали одного парубка, щоби він дігнав подорожного і поспитав ся, що той зьвір буде їсти, як тії всі малі зьвірята поїсть.

Парубок з охотою всів на коня, тай що сили пігнав за подорожним. Далеко за селом парубок дігнав подорожного і ще здалека крикнув. Подорожний задержав ся. Тоді парубок, сидячи на кони, поспитав подорожного, що той зьвір буде їсти, як тоті всі миши та щурі поїсть. А подорожний йому на те відповів: „Як той зьвір ті всі малі зьвірята поїсть, то буде їсти навіть і квас". А той парубок був трохи глухий і не зрозумів добре подорожного. Він думав, що подорожний казав, що як той зьвір тії всі миши поїсть, то буде їсти навіть і вас.

Подорожний пійшов дальше, а парубок навернув ся назад, аби як найскорше оповісти радним. Приїзджає назад тай каже, що подорожний казав, що як той зьвір всі ті малі зьвірята поїсть, то буде їсти навіть і нас.

Тоді всі з великим страхом зачали знов радити, як би того зьвіра згубити. Один з радних каже: „Замкнїм того зьвіра в хаті. Доки він буде мати миши, то буде жити, а як йому не стане миший, то мусить згинути". Всі згодили ся на ту раду. Замкнули кота в хаті, а самі пійшли.

Але кіт, як кіт: хоч мав досить миший, то йому було вкучно без людий. Була одна шиба збита в вікні. Кіт вискочив на лавку, а з лавки через вікно на двір і ходить собі помежи будинки і по городі. А люди, як побачили, що кіт ходить по городі, тай знов стали ся радити, що з ним зробити.

Якось котови навкучило ся ходити по дворі, тай поліз назад до хати. Тоді вони порадили ся так, що треба хату підпалити на чотири части і най хата згорить разом з тим зьвіром. Но і так зробили. Підпалили хату на чотири части, але забули заткати діри в вікні. Щойно люди відійшли від хати, а кіт гоп у вікно, тай вискочив на город. Кіт ходить по городі, а хата горить. Від хати заняли ся і другі будинки. Так горів будинок за будинком, аж згоріло ціле село. Тілько зістала серед села керниця, з котрої люди брали воду. А коло керниці стояв високий журавель з ведром. Кіт, як узрів огонь, зі страху видрапав ся на самий вершок на журавель, тай сидить.

Як вже згоріло ціле село, люди прийшли до керниці по воду, щоби згасити згарища. Дивлять ся, а кіт, той їх великий ворог, сидить на верха на журавли. А як побачив людий на долі коло керниці, то зі страху зачав мявкати: мяв! мяв! і зачав помалу злізати з журавля. А люди думали, що він з гори кричить, що буде їх „мяв" і душив. Тай стали втікати.

Але недалеко тої керниці був глибокий став. Люди опинили ся аж на березі над водою. Оглядають ся, а кіт біжить за ними. Тоді вони зі страху перед котом, щоби їх не поїв, поскакали всі де ставу тай потопили ся.

А кіт і далі волочить ся по селі.

Подав Василь Горжельський.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Народна Поміч", від. 14, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючий мітінґ відбудеть ся в суботу, 22. с. м., в гали під ч. 414 Іст 5-та улиця. Початок точно о годині 8-мій вечером. На сей мітінґ повинен явити ся кождий член, бо маємо важні справи до полагодженя. Котрий член приприводить на сей мітінґ нового члена, отримає нагороду 50 цнт. від секретаря. а від всіх членів дістане щиру подяку. — М. Ставчанський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379. повідомляє всіх своїх членів. що той квартальний мітінґ відбудеть ся дня 23. с. м., о годині 7.30 вечером, в гали на Ірі стр. при Робей. Кождий член і урядник мусить конечно на сей мітінґ прибути, бо маємо дуже важні справи до порішеня. Неприсутні члени будуть карані після статута. Заразом подасть ся до відома всім членам, що відтепер всі звичайні мітінґи будуть відбувати ся кождої четвертої середи в місяци. Записуйте діти до Укр. Мол. Союза, з котрого богато більшу користь і підмогу можете мати, ніж з чужих ворожих нам асекураційних товариств, де часто ціла Ваша праця пропадає. Такий відділ Мол. Союза заснував ся при висше згаданім відділі, тож приходіть на мітінґ і вписуйте діти до своєї рідної організації, котра неодного вже підтримала в його чорній годині. — Т. Кухар, предс.; І. Баґрій, кас.; М. Клим, секр.

Іван Спілка.

НА ЧУЖИНІ.

—o—

I.

Зістав ся я від матери невеликим хлопцем — тоді мені було десять років. Я був тільки один у батька та матери, і вони мене дуже любили. Як умирала мати, то просила батька, щоби мене не кидав, щоб любив мене. На останок вона промовила: „Се-ж наша єдина дитина!" та з сим і вмерла.

Поховали матїр, і батько нї за що не брав ся. Він ходив, як тінь. Про склеп забув і думати. У нас, бачите, в Одесі був великий склеп. Крім сего був і хутір*) Чорнобривці, де ми з материю проживали у літї. Перші днї після материної смерти батько нікуди не виходив з хати, ні з ким не говорив, тільки все мене голубив та цілував. Дуже смутний він був, і нікому було його розважити. Чимало так минуло часу. Потім він почав навертатись до склепу, до хазяйства, обличе його почало вияснювати ся. Збігло ще кілька місяців, і він добре вже порядкував у своїм ділї. Алеж на виді він дуже постарів ся, і смуток на нїм так і остав ся.

Минуло ще кілька місяців, і батько віддав мене до ґімназії. Доси я вчив ся тільки дома; до мене ходив учитель. В ґімназії я пробув вісім років. А далї менї й самому захотіло ся навчитись більше і я записав ся у висшу школу, університет. За чотири роки я скінчив його. Потім оженив ся і почав у купі з батьком крамарювати. Та тільки батько швидко покинув нас — умер. Почали ми у двох з жінкою торгувати. Але ні в мене ні в неї не було талану до сего діла, а до того ще нам не подобалось воно. Торгували ми три роки і кождого року все більше та більше тратили.

— Знаєш що, Павле, — промовила раз до мене Галя — покиньмо сей поганий склеп та поїдьмо на хутір.

— Се правда: чого ми в місті будемо мучити ся — зрадів я.

Знайшли ми купця на свій склеп і щоб швидше упорати ся з сим ділом, ми збули його за безцїн. Переїхали на хутір і зачали хазяйнувати. Спершу наче й нічого; усе гаразд було, а далї й тут зачали тратити. Надійшли два недородні роки, ще й дужше погіршало; з тих гроший, що дістали за склеп, у нас вже анї копійки не лишилось. Але сего не було досить; ми ще понапозичали ся. Довело ся спродавати хутір. Спродали, повертали позичальникам гроші і знов переїхали в Одесу. У мене тоді вже було двох синів. У місті за що я не брав ся — тільки одні втрати: гроший, що зістали ся від хутора, все зменьшувало ся.

Давно вже у мене зявила ся думка кинути місто і поїхати в инший край, до Америки. Кілька разів я натрафляв в часописях про те, як там добре жиєть ся людям. Тепер думка їхати в Америку зовсім запанувала. Треба було тільки сказати про се своїй Галї. Протеж я знав, що вона згодить ся зі мною. Та чому й не згодити ся? Що року йдуть туди люди і не вертають ся відтіля: вони звіщають своїх родичів про тамошнє житє й пишуть, що їм жиєть ся гарно, що кождий з них знаходить собі роботу. Чомуж і нам не поїхати!

— Галю! Знаєш, що я надумав: поки не витратили всіх гроший, поїдьмо до Америки. Земля там, кажуть, гарна й недорога: купимо хутір і будемо жити.

— Добре, поїдьмо: диви ся тільки, щоб ми не жалували — каже вона.

— Овва! Нї: мабуть там жалувати не будемо...

— Ну, то й поїдьмо: про мене все одно, де-б не жити, аби з тобою, та щоб дітям нашим добре було.

Поговоривши про відїзд, ми поспродували усе чисто: лишили тільки одежу й посуду та купили дещо задля дороги. Ось незабаром приплив і корабель. Ми побрали білєти і поїхали.

II.

Наш корабель плив більше ніж чотири тижні. Він зупиняв ся у прибережних містах, аби тільки взяти води задля пиття. Морська вода пити не годить ся, бо гірка й солона. Через се мореплавці вперед, ніж пливуть на море, набирають на корабель солодкої води.

За сей час, що плили, надивили ся ми на море. Підіймеш ся бувало в гарний соняшний день на верх корабля, що зветь ся *палубою*, та там і сядеш собі на лавці й дивиш ся у море. І куди не кинь оком — усюди вода, усюди море! Вода у мори синя, алеж від сонця вона відбиває всякими барвами: синьою, жовтою, зеленою й иншими: так і здаєть ся, що богато-богато веселок обмиваєть ся у воді. Тутечкиж біля корабля, на самім поверсї води, щось відразу засяло й знов зникло, — се невелика рибка вирнула на верх і знов пірнула у глиб. Ось друга і трета заблиснули своїм срібним одягом; ось ще кілька зявило ся їх: вони були длятого, що на самім поверсї моря грали ся, вганяючись одна за другою, й вабили до себе очи. Аж ось відразу щось зашуміло у горі над кораблем і впало, мов куля у воду — се чайка або мартин (така риболовна птиця), що сиділа на щоглї: вони кинули ся за своєю добичею. Щоглами звуть на корабли грубі стовпи, до котрих чіпляють паруси з полотна. Дивиш ся, а чайка або мартин, а то й кілька штук відразу здіймають ся у гору з рибами в писку. І завсїди за кораблем летять цілі табуни чайок та мартинів: вони добре знають, що їм тут буде пожива, бо за кораблем пливуть і риби, великі й малі. Иноді можна навіть бачити, як великі риби, що звуть ся акулами, вганяють ся одна за другою; се вони віднимають одна від другої, що непотрібного кидають з корабля. Акули такі їстовиті і такі злі, що часто ізза здобичи виривають одна у другої своїми, острими великим зубами кусні живого мяса. Сї акули їдять і мертвих людий, яких кидають у море з корабля. Бо возити мерців з собою довгий час, поки пливе корабель, не можна: треба ховати. Обгорнуть у щонебудь, зашиють тай пускають у море.

Богато цікавого є у мори, й гарно дивитись на него в ясний, тихий день. Та зовсїм инакше буває, коли вітер застелить все небо хмарами й пічне грати ся з холодними филями. Тоді вода у мори робить ся темною й навіть здаєть ся чорною. Филї щораз стають більшими та більшими й починають все дужше й дужше гомоніти. Вітер у купі з филями починає колибати корабель, мов мати колиску з дитиною. Ось що далї, то вітер робить ся міцнїйший, сердитїйший; филї з піною на поверсї здіймають ся все висше та висше: вони здоганяють одна другу й зникають геть далї, а на їх місце зявляють ся зараз нові, ще більші, ще дужші та гучкїйші. Ось вітер невдоволений филями — своїми рідними дочками, що ніяк не зможуть залити корабель, зовсїм уже лютує, страшно реве й нахиляє корабель то в той бік, то в другий. Филї, думаючи допомогти сердитому батькови, набирають сили, здіймають ся висше будинків і кидають корабель що разу з одного водяного проваля у друге. Серце у тебе похолоне, як филя підійме корабель на самісінький гребінь і відтіля кине його у низ на кілька сяжнів. Ух, страшенно тоді! Зробиш ся нї живий, нї мертвий. Під таку негоду на палубі нікому не можна бути: там зістають самі тільки матрози, люди, що служать на корабли. Вони під таку бурю завчасу здіймають паруси. Більша частина людий на корабли заколихуеть ся так, що нічого не пють і не їдять.

*) Фільварок.

(Дальше буде).

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦЇ

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35

Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.